

Μυθιστόρημα

Ο Χρίστος Κυθρεώτης

Λογοτεχνία και κρίση

«Νομίζω πως είναι πολύ αόριστο να πεις "θα γράψω για την κρίση". Ακόμα και μια κοινωνιολογική έρευνα αν προσπαθήσει να καταγράψει σε βάθος το φαινόμενο "κρίση", κατά πάσα πιθανότητα θα αποτύχει».

Είναι μια διαλεκτική σχέση. Καθώς γράφεις συμβαίνουν πολλά πράγματα ταυτόχρονα. Εν προκειμένω, υπήρχαν ιστορίες στο μυαλό μου που τις επεξεργαζόμουν για χρόνια αλλά δεν τις έγραφα. Μέχρι που συνειδητοποίησα πως μπορούν να συμβούν στον ίδιο άνθρωπο την ίδια μέρα, και ύστερα ήρθαν και κούμπωσαν με αυτή τη φωνή».

Ηθελες με τον τρόπο σου να γράψεις ένα βιβλίο για την κρίση;

«Δεν θα το 'λεγα, γιατί είναι μια διατύπωση που με τρομάζει. Πρέπει να ορίσεις το πεδίο σου πιο συγκεκριμένα, πόσω μάλλον στη λογοτεχνία. Ηθελα να ξεκινήσω πιο στέρεα, δηλαδή από έναν χαρακτήρα που γνωρίζω πολύ καλά τι του συμβαίνει στην προσωπική του σφαίρα – αν αυτός ο ήρωας είναι πειστικός, αν δηλαδή πείθει ότι είναι κομμάτι της εποχής του, πίσω του θα καθρεφτίζεται αναγκαστικά και η κρίση».

Γιατί διάλεξες έναν χαρακτήρα στον οποίο δεν έχει συμβεί τίποτα το καταστροφικό;

«Ένας χαρακτήρας που θα είχε χάσει το σπίτι του ή θα είχε απολυθεί θα συγκέντρωνε γύρω του πολύ συγκεκριμένες αναγνώσεις, πιθανότατα πολύ περιοριστικές. Θα παρέπεμπε ίσως σε μια παραφιλολογία της κρίσης, ή σε μια εξωτική της προσέγγιση. Πολύ περισσότερο με ενδιέφεραν όσοι πέρασαν δύσκολα αλλά δεν έφτασαν σε αυτό που λέμε "το χείλος της καταστροφής". Παρ' όλο που ήταν για όλους μια βαριά εποχή, και εξακολουθεί να είναι σε έναν βαθμό, με ενδιέφερε περισσότερο η καταγραφή μιας "μέσης εμπειρίας", γιατί νομίζω ότι σε αυτήν μπορεί να αποτυπωθεί πιο καθαρά η συνολική αποτυχία μιας κοινωνίας».

Αλήθεια, τι εννοεί ο Σπετσιώτης όταν λέει ότι «δεν μπορούμε να πούμε ιστορίες»;

«Δεν μπορεί να υποκύψει εύκολα στη σφήνη μιας αφήγησης, είτε πρόκειται για μια αφήγηση που λέμε εμείς στον εαυτό μας για τον εαυτό μας, είτε πρόκειται για μια αφήγηση που μας λένε οι άλλοι. Καταλαβαίνει σε κάποιον βαθμό τι του συμβαίνει, κι έτσι δεν μπορεί τόσο εύκολα να απατηθεί από όσα βλέπει γύρω του, ούτε να απαπατάται. Έχει φτάσει να αντιμετωπίζει με δυσπιστία οποιοδήποτε ευρύτερο πλαίσιο στο οποίο προσπαθεί κανείς να εντάξει τη ζωή του. Δεν το φέρει βαρέως όμως. Θέλω να πω, θα συνεχίσει να ζει τη ζωή του μετά από αυτό, απλώς η συγκεκριμένη επίγνωση θα είναι πάντα ένα φίλτρο που θα μπαίνει ανάμεσα στον ίδιο και τους άλλους».

Στο βιβλίο δεν συμβαίνει κάποιο μεγάλο γεγονός στη ζωή του ήρωα. Γιατί απέφυγες την κορύφωση;

«Δεν το ήθελε το βιβλίο νομίζω. Δεν σου κρύβω ότι το προσπάθησα σε ορισμένα προσχέδια, αλλά σε όλες τις περιπτώσεις θεώρησα πως δεν έδινε κάτι σημαντικό στο σύνολο, αντιθέτως τραβούσε σε κάποιον βαθμό την προσοχή του αναγνώστη από αυτό που είναι ουσιαστικό στο βιβλίο. Δηλαδή από μια, σε γενικές γραμμές, χαμηλών τόνων αφήγηση που επικεντρώνεται σε διαπροσωπικές σχέσεις και στους ρόλους που εναλλάσσει ο Σπετσιώτης μέσα στη μέρα. Επειτα, υπήρχε και το θέμα της πειστικότητας. Όταν εστιάζεις σε μια μέρα στη ζωή του ήρωά σου, πρέπει να πείθεις ότι πρόκειται όντως για μια μέρα, ως προς τους χρόνους και τα γεγονότα. Για μένα αυτό ήταν πιο σημαντικό. Στο σύμβολο που κάνεις με τον αναγνώστη στην αρχή του βιβλίου, στη δική μου περίπτωση δεν υπάρχει η υπόσχεση ότι θα συμβεί κάτι φοβερό στη συνέχεια. Προσπάθησα να κάνω συναρπαστικό τον χαρακτήρα, όχι την πλοκή».

Μια μέρα στη ζωή του Αντώνη Σπετσιώτη

Ο **Χρίστος Κυθρεώτης**, συγγραφέας του βιβλίου **«Εκεί που ζούμε»**, μιλάει για το μυθιστόρημα που συζητιέται και κερδίζει τις εντυπώσεις με τον τρόπο που **καταγράφει το κλίμα της εποχής μας**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗ ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Στο βιβλίο «Εκεί που ζούμε» (εκδ. Πατάκη) ο Χρίστος Κυθρεώτης περιγράφει το εικοσιτετράωρο του ήρωά του Αντώνη Σπετσιώτη, ενός δικηγόρου ο οποίος καλείται να κλείσει λογαριασμούς με πελάτες, παλιούς έρωτες και με τον σύντομα συνταξιούχο πατέρα του, στα δικαστήρια της Ευελπίδων, στο κέντρο της Αθήνας αλλά και στον ξεχασμένο από τον Θεό Ορχομενό. Καθόλου εντυπωσιακό το θέμα του, αλλά ο Κυθρεώτης ξέρει να αφουγκράζεται την εποχή του με μια κοφτερή ευαισθησία και ένα ευφυές χιούμορ που συνιστούν τις πρώτες ύλες για ένα συναρπαστικό ανάγνωσμα. Ακόμα, όμως, και αν δεν σε ανυψώσει η μετέωρη ύπαρξη του Σπετσιώτη δεν μπορείς να μη νιώσεις σεβασμό και θαυμασμό για τον δημιουργό του. Έναν συγγραφέα που αντιμετωπίζει με σπάνια σοβαρότητα την επαγγελματική ιδιότητά του απ' όταν άφησε τη δικηγορία για να της αφοσιωθεί και να την ανυψώσει σε σφαίρες που ελάχιστοι συνομηλικοί του έχουν καταφέρει. Καθόλου τυχαία, η συνολική εμπειρία γραφής του βιβλίου διήρκεσε δύομισι χρόνια. Συμβαίνει κάποιες φορές τα καλά βιβλία να απαιτούν και κόπο εκτός από τρόπο. Γιατί κανείς δεν έγινε «μάγος» μόνο με τη δύναμη της θέλησης.

Πώς δημιουργήσες τον Αντώνη Σπετσιώτη; Διαβάζοντας το πρώτο σου βιβλίο «Μια χαρά» (Κρατικό βραβείο πρωτοεμφανιζόμενου συγγραφέα 2015) ένιωσα ότι η «φωνή» του προϋπήρχε στο διήγημα «Το καλύτερο που μπορεί να συμβεί».

«Ισχύει αυτό. Όταν βγήκαν τα διηγήματα, είχα δοκιμάσει να γράψω ένα μυθιστόρημα βασισμένο στη φωνή του συγκεκριμένου ήρωα και δεν μου είχε βγει. Αλλά συνέχισα να παίζω με αυτό το ύφος, γιατί έτσι βρίσκω γενικά τους χαρακτήρες μου. Όταν δημιουργούσα τον Σπετσιώτη είχα στο μυαλό μου τον ήρωα αυτού του διηγήματος, αλλά ήθελα να τον τροποποιήσω αρκετά, γιατί ένιωθα ότι ο ακατέργαστος κυνισμός του δεν μπορούσε να υποστηρίξει ένα μυθιστόρημα, τουλάχιστον το μυθιστόρημα που ήθελα να γράψω. Ο Σπετσιώτης είναι λιγότερο αυτάρεσκος με τον κυνισμό του, έχει πιο μαλακό βλέμμα».

Οπότε, πρώτα βρίσκεις το ύφος και μετά χτίζεις τον χαρακτήρα;

«Όταν γράφεις δυο-τρεις σελίδες με μια φωνή, μετά η ίδια σου υποβάλλει τι είναι αυτό που μπορεί να πει, ακόμα και τι μπορεί να της συμβεί σε κάποιον βαθμό. Το περιγράφω κάπως γραμμικά τώρα βέβαια, ενώ δεν είναι έτσι».

«Ένας χαρακτήρας που θα είχε χάσει το σπίτι του θα συγκέντρωνε γύρω του πολύ συγκεκριμένες αναγνώσεις, πιθανότατα πολύ περιοριστικές. Περισσότερο με ενδιέφεραν όσοι πέρασαν δύσκολα αλλά δεν έφτασαν στο χείλος της καταστροφής»

